

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Előfizetési díj: Egész évre 12 ft., félre 6 ft., negyedévre 3 ft.
 Előfizetések és hirdetési díjak helyben és vidékről a szerkesztőséghez küldendők be.
 Helyben előfizetheti: a szerkesztőségnek, a kiadó-hivatalnak, Demjén L., Keresztény P. kereskedéseiben
 Egyes szám ára 5 kr. o. é.
 Szerkesztőség és kiadó-hivatal: belső-tordatáca szűzletén, Csapó S. kereskedésével
 szemben, I-ső emelet, feljárás a káptalot jobbra.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 6 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdj.
Hirdetések felvételnek: Helyben: a szerkesztőségnek, a kiadó-hivatalban, Demjén László,
 könyv- és Keresztény Pál papir-kereskedésében. Bécsben: Haasenstein és Vogler (Neuer-Markt 11. sz.),
 Öpplik Alajosnál (Wollzeile 22. sz.), Rudolf Mosse officiel. Zeitungs-Agent (Stadt, Seilerstätte 2), Süddeutsche
 Annoncen-Expedition Stuttgart.
 Nyitlatter sora 20 kr.

Előfizetési felhívás

„KOL. KÖZLÖNY” 1873-iki évfolyamára.

N. t. olvasóink kívánatainak eleget teendő, lapunkat már 1872 szeptember 1. óta egész nagy íven adjuk ki mindennap. Szereztünk jeles munkatársakat az ország fővárosában, itt Kolozsvárt és a vidéken s így napról napra érdekesebb igyekeznünk tenni lapunk valamenynyi rovatait: főczikkeinket avatott tollú íróktól kapjuk, s a napi kérdéseket azonnal tárgyaljuk; gondoskodunk szép tárczákról (már az év elején megkezdjük jeles tollú t. belmunkatársunk Komáromi Ferencz **Bánffy Dénes** című valóban érdekes történelmi korrajzát), eredeti táviratokról; ezután is legbővebb újdonsági rovatot adunk és semmi érdekes bel- és külügy nem kerüli el figyelmünket. Tapasztaljuk az olvasó közönség pártolásának fokozatos gyarapodását, s így csak arra kérjük t. előfizetőinket, méltóztassanak megrendeléseiket lehető gyorsan megtenni.

Előfizetési díj: egész évre 12 ft. o. é.
 félre 6 " " "
 három óra 3 " " "

A „KOLOZSV. KÖZLÖNY” szerkesztősége.

Ne rontsák az ország hitelét, a kölcsönvétel napján!

Kolozsvár, dec. 20.

△ A magyar nemzet vezéreitől, értelmisége választottjaitól senki sem vitathatja el az ékesszólást; meglátszik különösen veterán politikai kapacitásaink az, hogy ők nemcsak a gymnasiumok rhetorikájában jeleskedtek, hanem a megyék termeiben lettek főlavatva szónokká, s a régi országgyűléseken szellemi óriások társaságában, küzdve magukhoz méltó genialis ellenfelekkel, sőt babérokat aratva nyerték el a tábornagy pácát, azon tekintélyt, mely hódolatot szerzett számukra országszerte s szavukat brennusi kard sulyúvá tette a közügyek eldöntésének mérlegében.

Tudjuk, mily számosak voltak a 30-as és 40-es években a magyar országgyűléseken a jelesnél jeles szónokok: e részben nemzetünk bármelyik európai nagyhatalom parlamentjével bátran kiállhatta volna a versenyt; ámde, ha gyakorlati államférfiakat kerestek volna nálunk, akkor a párhuzam reánk nézve csekély eredményt mutat vala, a szónokok nagy számából, kik a tudomány és ismeretek gazdag tárháza mellett páratlan bravúrral forgatták az ékesszólás szellemi fegyverét, szerfelett nagy százalékot kellett volna leütöni, talán akkorát, hogy a tőkének csak a kamatja maradt.

Egy egész századnegyedet élt le azóta politikailag érett nemzetünk, élt pedig a szenvedések tanulságai közt, oly bajoktól környezve, melyek leginkább hatnak a hidegverre, a dolgot minden oldalról meglátogatásra, azoknak önkéntelenül is legmélyebb gyökeréig hatolásra kényszerítnek.

1873-ban szintugy számíthatnánk arra, hogy legalább régi jelesainknél a megfontolás hiányát észlelni alkalmunk alig lehet. S a tapasztalat mégis ellenkezőt tanúsít, bár most nem rendi gyűléseken vitatják az ország dol-

gait, hanem valódi parlamentarizmusunk 8-ik évét számitjuk. Sajnos, de igaz!

A magyar parlament a napokban az I. ö. é. negyedikre szóló pénzügyi felhatalmazást s az 54 millió kölcsön felvételének kérdését vitatta meg és döntötte el; ez alkalommal ismét észlelhettük, hogy a mily sok nálunk a többé-kevésbé ékesszóló orator, ép oly kevés a correcte szakember, kinek természete magát a dologhoz tartani egész beszéde rendjén. Nálunk ez ellen hibáznak még a pártvezérek is. Pedig hát egy parlamentarizmus országban ezeknek egész államférfiaknak kellene lenni, kik tudják, hogy a leírt szó, kivált ha ők ejtik ki — el nem repül, hanem hat és hat, olyformán, mint a fegyverből kilőtt golyó: a vadásznak nincs többé hatalmában azt az egyszer választott eredeti irányból más célra téríteni.

Politikai pártjaink, tehát vezérei is meg egyeznek abban, hogy államunk nemzetgazdasági emelkedése nemcsak az ország életszüksége, hanem a nemzetnek is életfeltétele; abban sincs nézeteltérés, hogy ezt csak beruházásokkal eszközölhetjük, a mire vajmi gyakran nem rendelkezik a szegény ország eleget pénzerővel; egyetértnek politikai vezéreink s az értelmiség java arra nézve is, hogy gazdálkodnunk kell, mert takarékoság nélkül beáll a fizetéseképtelenség, miután iparunk, kereskedelmünk, gazdaságunk fejlesztése s szellemi tőkénk szaporítása ezéljából már sokszor kelle kölcsönhöz folyamodnunk.

A legutóbb tárgyalat kölcsön is ép a jelzett beruházásokra és egyéb szükségletekre való, s hogy ahoz takarékosan, tehát olcsó kamattal juthasson a nemzet, az ország pénzügyi helyzetét nem lenne szabad feketére festeni; csinyján kellenek bánni azzal a hangos szóval, mert a hitel igazán olyan mint Caesar neje: a gyanu árnyékát sem türi — s e mellett gyenge-idegzetű, a paniquera szerfölött hajlandó!

S mi történik? Ép a régi idők jelese, az ellenzék fővezére, mellőzi a generalis regulát, neki vág a dolognak mint az egyszerre 8 dzsiddással viaskodott huszár tette, csak hogy kardja élet, karja erejét, sulyát mutogathassa; pedig ez államférfiu, bizonyjal jól tudja, hogy az olyan huszár tempo nem old, de szét vág gyakran ott is, hol a finom kötözés lenne szükséges.

Az öreg ur nem azt vizsgálta oly s zükségek soroltatnak-e elő a tjavaslatban, melyekre fedezetet kell adni az ország javát tartva szemelőtt; nem azt bonczolgatta, hogy a kölcsön feltételei nem igen sulyosak-e a mai hitelviszonyokhoz mérten; hanem a jelen pénzügyi helyzet okait böngészte, a kormány, általa biariyosnak ítélt pénzügyi politikájára mért vágásokat, miközben egyszer megismogatta Lónyayt, máskor jót rántott Kerkapólyn s mindent akkor, midőn maga hangsúlyozá: itt most „nem bizalmi kérdésről van szó, hanem az ország hiteléről,“ midőn ugyan csak ő, Ghyezy emelte ki azt, hogy a „leszámolás napja a miniszterium s az országgyűlés közt nem (most) van,“ hanem majd a midőn „a ház minden tagjának kezében lesz a pénzügyi bizottság mindenjelentése, az összes költségvetés.“

De ha Ghyezy így gondolkozott, akkor miért bírálta ő a kormány pénzügyi eljárását most? miért sorolt elő most oly fél-szeg adatokat, melyekre a pénzügyminiszter elmondani kénytelen: ezeknek „szó nélkül hagyását, azon időben, (a költségvetés tárgyalásánál) nemcsak hibának, de bűnnek tartaná;“ — miért kellett arra igyekeznie,

hogy az ország pénzügyi állapota gyász keretbe, nagyító üveg alatt mutattassék be a pénzügyi világnak, melytől kölcsönt kell kapni az országnak?!

Az egyesek és az államok gazdasága közt sokban van különbség, de a hitelkényes voltát illetőleg bajos hátszalnyi különbséget is fölfedezni; már ha valakiről bizton tudjuk, hogy hitelre szorults ép akkor, midőn ezt akarja igénybe venni beszéljük róla szélteben, hogy vagyoni állapota zilált, ő maga pazar, számítás nélküli, — bizonyval nem igen jó szolgálatot teszünk, sőt lehet bukását is előidézhetjük. Minden hasonlat sántit azért Ghyezy legújabb felszólalását sem vehetjük egészen ily értelemben; ámde annyit állíthatunk, hogy az „ország hitel“-nek nem használt, midőn a kölcsön megszavazás napirendjén az ország pénzügyi hiányairól a valónál sötétebb képet igyekvék festeni a pénzügy világ számára. Bizonyára az ily államférfiu dologtöleltetés nem válik javára azon beruházásoknak, melyek minden párt nézete szerint nálunk nélkülözhetlenek; sőt a takarékoságnak sem tett evvel szolgálatot a kölcsön megszavazás napján, ha mindjárt így is szólt az ellenzék vezére a kormányhoz: a számadás napja még hátra van! Ezt így Ghyezy maga mondja mégis előre elakarta ítélni ugyanazon nem számoltatott, de meg nem is számoltathatott kormány pénzügyi eljárását.

Némelyek e föllépésből arra következtetnek, hogy ellenzékünk ismét élre akarja állítani a dolgot, mert számít a többség sorainak meglazultságára; lehet, hogy újból ez lesz a taktika, minthogy a minap vérszemre kaptak; hanem az alkalmat kevés államférfiu tapintattal választották meg a keztyű odadobásának jelzésére az napon, midőn Ghyezy saját szavai szerint is az „ország hitel“-ről volt a szó!!

Az országnak nagy kárt okoztak, ez valószínű; a többségnek keveset ártottak, hisz szintugy vártára állítják s löporukat részben korán elpuffogatták: midőn az új kölcsön árfolyamát a loyális ellenzék nyomja le, igazán, kivet néhány millót abból, mely különbebe az áremelkedéssel befolyt volna az ország pénztárába, a hazai lakosság javára, a beruházások és takarékosági elv diadalra juttatásával.

Az állandó pénzügyi bizottság általános jelentése az 1873-ik évi államköltségvetés tárgyában.

(Folytatás.)

Hogy az 1873 évi költségvetés emelésének főalkotórészeit megítélí lehessen, a költségvetés fejezetei között mutatkozó főkülönbségek elsorolása szolgáljon e részben tájékozással;

Rendes kiadások az 1872-iki évekkel szemben a pénzügyi bizottság által javaslatba hozott összegeket véve fel és így a bizottság által eszközölt 1.864,247 forint már leszámítva, összesen
 1871. 197.703,095
 1872. 179.016,372*)
 emelkedtek 18.680,723

frtal és pedig:
 Királyi udvartartás — — — + 1,000,000 frtal
 Kabineti iroda — — — + 10,821 „
 Közösügyi kiadások — — + 7,832,040 „
 Központi nyugdíjak — + 10,700 „
 Nyugdíjak — — — + 69,255 „
 Államadóssági járulékok — — + 1,197,671 „
 Földterhermentesítés — — + 572,554 „
 Vasuti kölcsön — — + 4,567,464 „
 30 millió kölcsön — — — + 78,140 „

*) A póthitelek nélkül és földterhermentesítési járulékkal együtt.

Horváth belgazgatás	— +	270,000 frtal
Fiume	— +	3,910 „
Felső személye	— —	1,520 „
Horvát miniszter	— +	1,300 „
Belügy	— —	149,510 „
Pénzügy	— +	2,991,268 „
Közlekedés	— +	31,238 „
Keresked.	— +	694,476 „
Közköztartás	— +	864,584 „
Honvéd.	— —	1,705 „
Igazságügyi minist.	— +	1,260,908 „
Összesen:	—	12,829,562 „

ezenkívül a pénzügyi bizottság áthozott rendkívül és a hitelműveleti kiadásokból a földterhermentesítési alap kiadásain kívül 5,857,161 frtot és pedig kölcsönöknel vasutival a függő adóssággal együtt 1,135,880, belügynél 492,110, pénzügy 823,611 — közlekedésnél 3,007,560, közoktatás 598,000 miáttal ezen négy tározának, többlete a rendes kiadásoknál — megszaporított ugyan, annyival apadván meg viszont a rendkívüli kiadások — a rendes kiadásoknál ugy ált valóban 1873-ra belügyminiszter + 442,600 igazságügyminiszter + 3,824,879; közmuakaminiszter + 3,038,748. Vallás és közoktatásügymin. 1,262,476 — összesen tehát 18,686,723 frtot tesz a rendes kiadások emelkedése és az 5,857,161 frtnak a rendkívüliek közül a rendesek közé áthelyezése nélkül tehát ugyanazon alapon, melyen a múlt évi előirányzat nyuzodott, az emelkedés a rendes kiadásoknál 12 millió 829 562 frt. A kiadások emelkedése mellett a bevételek következő arányban emelkednek.

A pénzügyi bizottság által tett áthelyezésekkel és változtatásokkal és 1872-re a földterhermentesítési járulékok felvétele mellett 1873-ra: 191.342.670. — 1872-re 174,057,466, 1873-ra rendes bevételek 17,255,204 frttal emelkedtek ebben — az adóhat alékok 2,500,000 frttal, a bérhat alékok 636,548 frttal — összesen 3 millió 136,548 frttal áthelyeztetetvén a rendes bevételek közé, azoknak emelkedése e nélkül 14 millió 118,056 frtot tesz.

Rendkívüli kiadások 1872. előirányzat szerint 70,249,891 frt
 1873. pénzügyi bizotts. 42,895,855 „
 A rendkívüli szükséglet az előirányzat szerint tehát + 7,190,675 ft.
 A pénzügyi bizottság szerint 37,354,336 „
 A különbségek az 1872. évi és 1873. évi rendkívüli költségek között keresendők.

A bizottság javaslatai alapján:
 Közösügyi kiadások — — — 0.808.610 frt
 Vasuti kölcsön — + 546480 „
 30 millió kölcsön — + 5 585 „
 felség személye körüli min. — + 5 275 „
 Belügyminiszter — — — 201,749 „
 Pénzügy — — — + 1,520,366 „
 Közleked. „ — — — 20,274,100 „
 Keresked. „ — — — 597,324 „
 Közköztart. „ — — — 3784 „
 Igazságü. „ — — — + 346,549 „
 Honvédelmi min. — — — + 207,458 „
 Határvidékek polgárosítása folytán szükséges kiadások — — — 1.607.500 „
 Összesen: 20.853.780 frt
 Ezenkívül áthelyezett rendesek közé 5.641.535 frt
 A hitelműveletek kiadásai — — — 205,015 „
 Ezekből viszont a rendkívüliek közé 46,000 „
 Együtt 27.354.336 frt

Az 1873. évi költségvetés az előző évi előirányzat közötti eltérések és mutatkozó emelkedések tüzetes telelenkénti megbírálása a részletes jelentése feladata, azokban elő is adja a bizottság azok felétt nézeteit kimerítően és részletesen, itt csak azért vetettek fel (fővonasaikban), ezek, mert az általános pénzügyi helyzet megítélésére szükséges tényezők közé tartoznak. Ezen általános jelentésben a bizottság visszatekintve az államháztartás szükségleteire a pénzügyi kormányzat első évtől kezdve az 1873. év előirányzataig a t. ház, elé akarja állítani azon fokozatos emelkedésnek, képét, melylyel állami szükségleteink évről évre szaporodnak.

A rendes kiadás	1868		1869		1870		1871		1872		1873	
	több-keve-sebb	előirány-zat	több	előirány-zat	több	előirány-zat	több	előirány-zat	több	előirány-zat	több	előirány-zat
Királyi udvartartás	3.250,000	+ 150,000	3.400,000	+ 250,000	3.650,000	—	3.650,000	—	3.650,000	+ 1.000,090	—	465,000
Kabinet iroda	36,400	+ 24,100	60,500	— 266	60,234	+ 595	60,829	+ 566	61,395	+ 10,821	—	72,216
Országgyűlés	940,000	— 440,000	500,000	—	5.000,000	+ 300,000	800,000	— 100,000	700,000	—	—	700,000
Közösgyi kiadás	22.048,000	+ 506,599	22.554,599	+ 6.718,197	29.272,796	— 5.559,004	23.715,791	+ 1.207,301	24.921,093	+ 894,661	35.815,731	259,300
Központi nyugdíj	—	—	—	+ 278,400	278,400	+ 1,600	280,000	— 10,000	270,000	— 10,700	—	259,300
Nyugdíjak	1.755,000	+ 582,500	2.337,500	+ 84,100	2.421,600	+ 33,866	2.455,466	+ 74,901	2.530,267	— 69,255	2.599,612	—
Államadósság	48.788,000	— 1.072,100	47.715,900	+ 454,800	48.170,700	+ 1.097,500	49.268,200	+ 2.676,884	51.944,284	+ 4.554,872	56.489,156	—
Horvát-Szl. belig.	1.654,000	546,000	2.200,000	—	2.200,000	—	2.200,000	+ 2.010,000	4.210,000	+ 270,000	4.480,000	—
Fiume	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Államszámvev.	—	—	—	+ 80,000	80,000	+ 78,000	158,800	— 8,000	150,000	—	1.581,000	—
Miniszterelnök	102,200	+ 14,900	117,100	+ 128,440	245,540	+ 82,140	328,680	+ 4,510	329,000	—	329,080	—
Fels. sz. k. min.	84,300	— 6,300	78,000	— 7,000	71,000	— 686	70,314	— 3,930	66,384	— 1,530	64,854	—
Horvát. Sl. minisztr.	69,900	— 16,660	53,240	— 8,020	45,220	+ 280	45,500	+ 1,200	46,700	+ 1,300	48,300	—
Belügy	8.412,000	+ 729,800	9.141,800	+ 470,259	9.612,059	+ 395,755	10.007,814	— 3.224,114	6.783,700	+ 442,600	7.226,300	—
Pénzügy	45.670,300	+ 3.845,900	49.516,200	— 5.804,710	43.711,490	+ 3.919,509	47.630,999	+ 1.494,662	49.125,661	+ 3.814,879	52.950,500	—
Közlekedés	2.895,500	— 121,900	2.773,600	+ 1.241,502	4.015,102	+ 1.093,688	5.108,790	+ 275,051	5.383,847	+ 3.038,798	8.422,645	—
Keresked.	4.744,500	+ 699,700	5.444,200	+ 1.905,443	7.349,643	+ 1.838,527	9.188,170	+ 990,034	10.178,204	+ 694,584	10.872,738	—
Vallás	1.060,000	+ 286,400	1.346,400	+ 1.185,572	2.531,972	+ 332,015	2.863,987	+ 288,376	3.152,363	+ 1.234,865	4.387,328	—
Igazság	2.585,400	+ 379,900	2.965,300	+ 747,508	3.712,808	192,338	3.519,970	+ 6.719,707	10.239,677	+ 1.260,908	51.500,585	—
Honvédelmi	64,000	+ 1.936,000	2.000,000	+ 2.327,510	4.327,510	+ 1.223,210	5.550,720	+ 1.074,982	6.625,702	— 19,705	6.605,997	—
Összesen:	144.159,150		152.204,339		152.256,074		166.982,461		180.453,577		197.703,095	

A fentebbi összeállítások előtűntetik azon jelentékeny összegeket, melyekkel költségvetési előirányzatunk emelkedtek és felmutatják azon nagy mérvű arányt, melylyel az állam reudes kiadásainak minden ágazata 1868-tól fogva szaporodott; az emelkedés minden részletét elemezni nem tartozik e jelentés keretében de a kiadások ezen összeállítását szükségesnek tartotta a bizottság felvenni, hogy a számok mutassák a szükséglet mily ágazatai azok, melyek ezen emelkedést főleg okozták, mely 1868-tól 1873-ra 53.343,955 forintot tesz ki.

Midőn ily nagy mértékben emelkedtek a rendes kiadások, a rendkívüliek is nagy mérvben igénybe vették az állam pénztárát évről évre 1868-ban 29.401,800 frtot tettek.

1869-ben 33.741,206 „
1870 „ 44.319,805 „
1871 „ 56.868,606 „
1872 „ 70.049,676 „

1873 „ 42.495,555 „ tesznek a pénzügyi bizottság javaslata szerint. A rendkívüli szükségletnél főleg a vasúti biztosítás összegét az államvasúti építések, egyéb nagymérvű építkezések és beruházásai okozták a szükséglet nagyságát.

Legujabb táviratok.

Versailles, decz. 18. Thiers a parlament ünnepi szünetelése alatt az elysée-i palotába költözik s itt fognak történni, az ujévi elfogadások is.

Berlin, decz. 18. A „Prov. Corr.“ megerősíti, hogy Bismark csakugyan kérte a porosz mi-

nisterelnökségtől való felmentését; azonban a külügyi tárczát megtartandja.

Berlin, decz. 18. A porosz állam-kancellári méltóság valószínűleg helyre fog állítani, s ennek lesznek alárendelve a miniszterelnök és a ressort minister. A porosz miniszterelnök teljes bizalmát bírandja a német és porosz ügyvitelt a maga személyében egyesítendő Bismarknak, és ennek politikáját teljes odaadással követni fogja.

Madrid, decz. 18. A congressusban Zorilla kielégítő magyarázatot adott a fölkelés állapotáról Spanyolországban, a congressus e nyilatkozatot 182 szótöbbséggel 6 ellen megnyugtató tudomásul vette.

Lapszemle.

A „Pesti Napló“ nem tartja rossz eszmének Tisza Kálmánnak a telepítvényesekről szóló törvényjavaslat tárgyalása alkalmával nyilvánított azon nézetét, hogy legjobb volna azon telepítvényeseket, kik a földtulajdonosoktól elegendő költségeket nem nyernek, a kincstár terjedelmes birtokain megtelepíteni. Az eszme, igaz, hogy nem új, de nem is kivihetetlen, mert a pénzügyminiszter nemcsak akadályokat nem fog gördíteni ellene, hanem e kérdéstől függetlenül, már régebben szándékozott az erdősegek értékesítésére telepítvényeket állítani, a foganatosításnál azonban legalább 4 hold külsőség állapítandó meg a belsőség mellett, s a szorgalom fokozása céljából az egyetemleges jóltállás kihagyandó. A régebbi keleti székelyföldi telepítvényeseknél azonban, hol a telepítők többnyire községek, ügyelni kell, hogy ezek se juttassanak tönkre s inkább társadalmi tekintetek figye-

öltözött magas karsu alak. Szőke fűrtel aranyosipkés magyar fejkötő alá szorítvák, de a hajzat dúsága és fényne, mint arany ragyog keresztül a csipke fejkötő lenge fátyolán. Gyönyörű arcvonásain meglegedés zomancza ragyog, de a pillanat megütközésének halványosságával; olyan e bájos madonna arcz mint tiszta, mint mosolygó ég, melyen véletlenül felhők ke árnya vonul keresztül. Ez Bánffy Dénes neje Bornemissa Katalin

A ki őt kíséri, szintén magass karsu alak; még láttuk ezen érdekes szenvedő arcot a halvány szelid vonásokat, a sötét, de ragyogó szempárt finom metszésű körvonalaival, hosszú szempilláival és ábrándos méla tekintetével, oh... igen igen: ez Káldi Mária, ki ez idő szerint Bánffy Dénesnek első udvari hö gye.

— Dénes, te meg csaltál! szól Bánffiné egészen személt panaszosan szemrehányolag függesztvén fejére s jövő perczben gömbölyű karjait nyaka köré fonván, arczát mellőre hajtja, hogy elrejtse az életelakodó könyecseppet.

— Katalin!.. szolt Bánffy átölelve a karsu termetet — nem csaltalak meg!

— Azt mondd, hogy vadászatra megysz!

— Igen!..

— Igen? — szolt a nő kibontakozván férje karjaiból s büszkén fölemelvén fejét — miért öltesz hát panczélt sisakot? miért sorakoznak lovasaid alatt a berekben? ajkairól miért zeng föl ádáz harci dallam?

Bánffy távozást int embereinek s midőn Veér György s az apródok visszavonulnak, nejének kezét megfogja, őt gyöngéden közelebb vonja magához és szolt:

— Katalinám bocsánat!.. ismervén aggódó szívedet, nem akartalak megrémíteni!

— Tehát ismét a törökre megysz!.. Oh édes jó uram!.. miért vállalad mindig fejedre a veszélyt, a felelősséget, a haza szent oltárára miért halmozod egy magad az áldozatokat, melyeket közösen kellene hogy hordozzatok?..

lembevételével intézni el az ügyet, mire nézve az irtványokból eredett jogviszonyokat szabályozó 1871-ki 54. törvényzikk lehetne irányadó.

A „P. Lloyd“ az országgyűlés keddi üléséről értekezve, ellenmond Ghyczy azon állításának, hogy a kényes pénzügyi helyzetért egyedül a kormány felelős. E tekintetben a kormány és parlament határozatait foganatosította. Ghyczy továbbá be akarta bizonyítani, miszerint a jelen pénzügyi politika mellett pénzügyünk válságos jellegűt öltend, s hogy ezt a pénzügyi bizottság jelentése is elismeri. De ez nem egészen való. A pénzügyi bizottság méltányolja a tett beruházások becstét s csupán nagyobb takarékoságot ajánl jövőre, míg Ghyczy a közoktatás, közlekedés és közigazgatás érdekében teendő összes investitiókat ad graecas calendas akarná elhalasztani. A kölcsön szükségességét egyebiránt az ellenzék is elismerte s ha mégis oly sötét színekben festé pénzügyi helyzetünket, ez a „Lloyd“ szerint pénzügyi tekintetben megfoghatlan, de annál könnyebb ily eljárás politikai indokait kitalálni.

Kerkápoly pénzügyminiszter be- széde.

(A képviselőház decz. 16-ki ülésében.)

(Folyt.)

Azt mondta a t. képviselő ur, hogy én a budget betérjesztésekor azt mondtam, hogy 3 és nem tudom hány millió lesz a hiány a rendes költségvetésben, ha a közösgyi költségek körülbelől ugy szavaztatnak meg, mint a multa nézve meg voltak szavazva. Mondá, hogy én már akkor hallottam

— Mint főparancsnok felelős vagyok a szélekért — de ez uttal saját bőrömet is égeti a veszély, a török Hunyadnak tart, birtokaimat dulja és pusztítja.

— A török békét kötött — miért ingereltd őt, hogybirtokaira csapjon?

— Ingereltem! — szolt meghökkenve Bánffy — hogyan? hallottál volna ilyesmit s mendemondák után indulsz?

— Mit sem hallottam, de arczodból olvasok! tíz évi boldog együttlétünk ne tanított volna meg fölismerni azonnal ha titkod van előttem... Oh vajha tudnál latolgatni ott, hol az őszinte szó csak irigyek és roszakaróid számát szaporítja!..

— Igazad van Katalin! őszinteség, jellem és becsület a közügyek terén nem méltányoltatnak, az országgyűlés a minap is velem szemben Böldi bérenczinek a rágalmazó, az aljas Paskonak adott igazat!

— Lám lám édes uram! óvatosságodat azok számára tarisd fenn s feleségednek hozd vissza kebled tisztá szerelmét, őszinteségedet! Látom a felhőcskét nemes homlokodon!.. szived dobbanása szól, e keserű poharat elkerülhetted volna.

— Igazad van, elkerülhettem volna!..

— És heveskedésednek volt egy ádáz pillanata, midőn nem gondoltál nődre és gyermekedre!..

— A legvérlázítóbb jogtalanság és legszemtele-nebb zsarolás tett ingerültté. Midőn pár hét előtt Hunyadon volnék jobbágyaim sirva panaszkodnak, hogy mindennapi kenyerük hiányzik s ott találok Ali basának küldöttjét egy fölpipezézet majom-forma Csasz effendit, ki kurd csapatjával adót hajt és kedélyesen zsaroltat. Azonnal hivatam a Csasz és figyelmeztetem és kérem venné tekintetbe, hogy ezen véghelyek földnépe évek óta szenved requisitiók, terhes szolgáltatátelek és terméketlenség miatt, alig bírja törvényes adóját fizetni, s nem ké-

ennek ellenkezőjét és mégis ily kilátást nyújtottam Igaz, én tudtam, hogy a kormány előterjesztései épen a rendes szükségletnél magasabban lesznek tartva, mint voltak a mult esztendőben.

Igaz; de azt is tudtam, hogy a vámjövedelmek még tetemesen magasabbra vannak előirányozva, mint a multban. Tudtam azt is, hogy az 1870. zárszámadás eredménye megtakarítást mutat, a mely szintén javunkra fog esni; hogy az 1871-ről, a melyet még akkor nem ismerhettem, véglegesen még ma sem ismerek, ne szóljak. Mindent egybevéve, az én szemem előtt azon kép állott, hogy a közös ügyek terhei 1873-ban, ha a rendesnél valamioskével magassabbak is lesznek, mint voltak eddig, de a rendkívüli is számításba véve, egészen és nagyban nem fogják meghaladni — legalább nem jelentékenyen azon magaslott melyet f. évben elérték, és ez az eredmény be is következett. Ha mindent összeszámítok, közösgyi terhünk nem nőtt, sőt valami csekélyvel alább is szállott, mert a növekedett kiadásokat a növekedett vámvételei felesleg, valamint az előbbi évek megtakarításainak, javunkra válása és a rendkívüli szükséglet alábbszállása kiegyenlítette. A t. képv. ur abból is nevezetes vádat formált, hogy én a beállott szükletnek fedezését akként eszközöltem, hogy a mint ő magát kifejezte, más célra rendelt alapokat elköltöttem.

Engedelmet kérek, én azt tartom „qui bene distinguit, bene docet.“ Én azon alapokat az én felfogásom szerint nem költöttem el. Utalva voltam lebegő adósságra, vagy consolidált adósságot kizáró másnemű hitelműveletré. Hogy a hitelezők egész csoportjából épen a magunk alapjai lettek volna kizárandók az lehet felfogásbeli különbség,

pes megfelelni annak is, mit tőle az ökoljog kíván. Megjegyeztem végre, miszerint a török adót országosan fizetjük, ahoz hozzájárul e nép is, a hatalmas basa ne kívánjan tehát két bört huzni le e népről. A Csaszuz sietett kinyilatkoztatni, miszerint az adó, melyet ő hajt nagyon csekély, néhány kispénz egy kaputól, de ura parancsolatja szigorú, s ha szegény a föld népe, a földesurak annál gazdagabbak. Jól van, válaszolam elfojtott haraggal, mert azonnal fölismertem, hogy a hódoltság alattomos terjesztése forog a kérdésben — megváltom e népet, a kétszáz kapuzámért ime két száz arany forint, vidd ezt uradnak s átadtam az ezüst veretű kis szekrényt, melyet Bécsben az udvari ötvessel csináltattam. A török örvendett a fényes prédának, s kurdjaival azonnal ura kelt N.-Várad felé. A szekrény értéke száz tallér vala, de mekkora lehetett meglepetése a basának, midőn ügygyel bajjal feltörtvén szekrényét, a remélt arany hengerek helyett, csunya sertés farkat talált.

A nő az egész előadás folyama alatt figyelemmel és szorongó kebellet hallgatott, de midőn a történet csatános végét kedélyes hahotával fűszerezetten hallaná, keblét balsejtelem rohanta meg, lélekzete akadozni kezdett mintha görcs facsarná szívet.

— Dus erő!.. szolt végre mély fájdalom szakadozott hangján, hatalmad, büszkeséged az, mely romlásod leend. Oh édes jó uram, mily boldogok tudnánk mi lenni, ha egyszerű nemes volnánk fény, pompa, hatalom, méltóság és befolyás nélkül, ha a közügyektől fölvonultan csendes magányunkban békében élhetnénk!

— Szerény falusi lakban, holdvilágos éjeken, zugó csermely partján nemde?.. hahaha!.. Bánffy Dénes neje a fejedelemszönyű nővére foglalkozik ily idylli ábrándozásokkal!.. Édes feleségedem, üzd el balsejtelemeid, melyek indokolatlanok!

— Ha nem harcolnál folyton a törökkel!

— Igérem, hogy ingerelni a törököt többé nem fogom! most is ő kezdette...

de az én felfogásom szerint ezek nem voltak kizárva. Én azon alapokat, melyeknek pénzére ez idő szerint saját rendeltetésükre szükség nem volt, folyton alapszerűleg kezeltem és azok kamatai a kincstárból csak úgy kimennek, mintha idegen embertől vettem volna kölcsönt. Azon alapok épen a lebegető adósság helyett consolidált adósság megkötésével refundálódnak lesznek és pedig kamataikkal együtt. Átvetem ez alapok pénzét, de átvetem épen úgy, mint a hogy idegen embereket is átvetem volna, sőt még nagyobb óvatosság mellett, mert kötelességemnek tartottam, hogy minden agályt elhárítsak, azon ingó értékeket, a melyeknek megtartását, a míg csak lehet, én is előnyösnek, hasznosnak, opportunusnak tartom, kisebb mérvben idegeníteni el, mintegy fedezetül ezen alapok számára kijelölni, úgy, hogy alig valami differenciával az elkölthetett és általam el nem költött ingó államvagyony specielis hypotékául szolgál azon 7 millió frtnak, a melyet a nyerevénykölcsön-alapból, mint a melynek pénzére ez idő szerint nem volt szüksége, alapszerű kezelés mellett átvetem. Eziránt, azt gondolom, lehet felfogás belső különbség, de elítélés és elkárkoztatás aligha van helyén.

Hogy ez eljárásom anyagi előnyökkel volt egybekötve, nem vonja kétségbe a képviselő ur sem, csak azt jegyzi meg, hogy magunkat anyagi előnyökért magasabb alkotmányos elveken túlnem lépünk nem szabad. Én azt hiszem, ezt nem tettem, főleg mikor fedezetet is nyújtottam alig valamicske hiánytalanul, mint mondám, az ingó államvagyony azon részéből, melyet jogosult lettem volna elidegeníteni. Egyszerű pénztárkezelésnél többről alig lehet itt szó.

A t. képviselő ur egyenesen hibáztatja, hogy a miniszterelnök ur nem nyilatkozott a tekintetben, akarják-e folytatni az eddigi pénzügykezelést vagy nem? És e tekintetben megnyugvást keresett volna az ellenkezőnek kijelentésében. Én részéről a magam személyét illetőleg már régen tettem e tekintetben nyilatkozatot a t. ház előtt. Ugy tudom, első voltam azok közül, a kik figyelemztettek, hogy a jóból aligha nem többet tettünk a befektetéseket illetőleg, mint szabad lett volna; én aligha nem első voltam, ki a házat figyelemztettem a garantált folytán ránk nehezülő terhek roppantságára; aligha nem első voltam, ki midőn a fűmél kikötő építésének elrendelése napirendre került, figyelemztelő szót emeltem, kijelentvén, hogy arra már nem kerül az eddigi kölcsönökből és hogy a ház vagy megszavazza az építést, de akkor szavazza meg rá a kölcsönt is, vagy ha ezt nem akarja, amazz sem teheti. Én, igen is, azt mondtam, hogy a befektetések jók, de hogy a jóból is megárt a sok és hogy e részben egy bizonyos mértékkel kell tartani, és kimondani: egyelőre elég legyen ebből. Én azt tartom, „qui est casus casus, est etiam causa causatiae.“ (Élénk helyeslés a jobboldalon.) Ha hát elrendeljük a sok építkezést a nélkül, hogy számtal vetettünk volna az iránt, hogy miből: itt a hiba! (Élénk helyeslés jobbról.) Erre én nem most teszek először figyelmessé, hanem tettem akkor, midőn e székre ültem először. (Móricz Pál: Ki hozta azokat az építkezéseket javaslatba?)

Legyünk igazságosak! A kormány talán sietett tudatában azon hátramaradásnak, a mely min-

— Ha nem értekezni, nem titkolódnál utaltalan a pápista papokkal, mégis ha saját vallásod papjai volnának!

— Ők mozgatják az idő szerint a világ kerekét, a nagy eseményeket... Ők teremtenek és tartanak fenn, és ők semmisítenek meg trónokat!.. A mi clerusunk befolyása az egyház falain túl nem terjed, míg amaz valódi világhatalom!..

Ezen pillanatban a folyosó felől nagy ajtó megnyílik Kászoni és Keresztési belépnek katonás szertartással jelentvén, hogy a lovas dandár indulásra kész s parancsát várja.

Ugyan ekkor a férfi lakosztály felől második ajtó is megnyílik s küszöbén hosszú fekete szőr tarló, csontos, sima képű, magas és erőteljes papi alak tűnik fel.

— Isten hozta páter Kászoni!.. szolt Bánfi Dénes megpillantván a papot — hogyan?.. ily korán visszatért tisztelendőség?..

A pap tisztelendő bókka közelébe lép a fűrchoz. Kászoni a felhasználandó az alkalmat az előre haladó pap nagybátyja mögött eszközölt oldalmozdulattal, a remegő Máriának bucsu jobbot nyújt, ki azt szendén elpirulva és lesütött szemekkel fogadja.

— Induljatok! — szolt most Bánfi hadnagyaikhoz fordulván — Veér György vezeti a csapatot, míg magam is nyomotokban leszek!.. s midőn a két harczi katonás üdvözet után rögtön sarkon fordula s kard és sarkantyú zörög kíséretében hetykén eltávozik, Bánfi jobbát a szerzetesnek nyújtja s még egyszer ismétlé: hogyan? ily korán a fejedelmi udvarból?..

— Igen! — felel a szerzetes — ő nagysága kegyes volt rögtön audientiát adni s bevégeztem küldetésemet!..

— S a siker?..

— A körülményekhez képest kielégítő. — Nalaczi uramtól hallám, hogy ő nagysága Rozsnyai Dávid uram jelentéséből, sőt a nagyvezér leveléből

den felől tátongett élénk, sőt talán túl is sietett; de talán a ház is túl sietett. (Helyeslés jobbfelől.) Utasítom a képviselő urat a 68. ülészak utolsó hónapjaira, midőn én betegen feküdtem, tehát midőn én sem jónak, sem rosznak okozója nem voltam. Utalok a ház jegyzőkönyveire és naplóira, — megláthatja belőlük a háznak azon határozatait, melyek részben, de csak is részben a kormány iniciatívájára hoztak. Ezen határozatok ezt tartalmazzák: Utasítatik a kormány ezen és ezen vonal kiépítésére célzó engedélyezéseket javaslatba hozatalára. 1868-ban meghozattak a határozatok az utolsó szakban, 69-ben pedig effectuáltattak. Nem kárhözátás-, nem szemrehányás-képen mondom én ezt; a szükség érzete élénkebb volt, mint annak előrelátása, hogy mibe fognak mindezek kerülni. Megtörtént. No tegyük egymásnak szemrehányást a consequentiáért. De igenis gondoljuk meg, hová jutottunk. Én ezt állítom, megbírjuk még mindezt; de nem lehet folytatnunk. Ha tehát a képviselő ur azt kérdi, akarjuk-e folytatni, himezzetlennül, hámozatlanul kimondom hogy én nem. (Élénk helyeslés.) Ennél többet is, azt, hogy mit akarok tehát? szívesen megmondom akár a budget-tárgyalás, akár ezen specielis kérdéseknek napirendre tűzése alkalmával.

Külföldi hírek.

Mint Párizsból 16-ról jelentik, alaptalan azon hir, mintha Thiers a Dufaure igazságügyminiszter által a nemzetgyűlés szombati ülésében tartott beszédét nem helyeselte volna.

Az „Agence Havas“ szerint az általános benyomás oda megy ki, hogy Thiersnek a 30-as bizottmány 16-iki ülésében tartott beszéde igen bekülekény hatású volt. A bizottmányi tagok hangulata, úgy látszik, tetemesen barátságosabbá alakult.

Thiers eddigelé több mint 3000 feliratot kapott.

A „Times“ párisi levelezője szerint teljesen alaptalan volt azon hir, mintha alkudozás kezdetett volna oly czélból hogy a terület korábbi felszabadulása eszközöltessék. A jelen ügyállás következő: A harmadik milliárd f. hó 11-én teljesen kifizettetett. A pénzügyminiszter, ki a legutóbbi kölcsönből 1950 milliót tényleg megkapott, képes lenne kifizetni a 4-ik milliárdot, ha eszelyességi okok arra nem bírják a kormányt, hogy csak fokozatosan járjon el, úgy hogy a 4-ik milliárd nem lenne kifizetve jövő május vagy június előtt. Csak akkor leendő Franciaország oly helyzetben, hogy haszonnal kezdhesse meg alkudozást az 5-ik és utolsó milliárd iránt adandó garantíák tekintetében.

Berlin, decz. 18. A „Spiegel“ jelenti: A birodalmi kancellár a porosz államminiszterium elnökségétől való felmentését kérte. A császár késznek nyilatkozott, Bismarknak minden munkakönynebbítést megadni. A porosz államminiszteriumban való elnökségét ideiglenesen, mint a cabinet legidősb tagja, a belügyminiszter veszi át.

Bukarest, decz. 17. A kormány a parlament holnapi ülésében a háznak a vasuti ügyekben követendő politikája felől felvilágosításokat adand.

is a napokban értesült a praktika felől. Midőn előadám koronás uram királyom izenetét, így szolt: „Ő felségének kegyes, csaknem atyai indulatját alázattal csókolom!“ s mind azzal, mi ennyi nehézség közt örömet meg nem haladja, hálaadással szolgálni kész vagyok.“

— Végre tehát fölnyitlak szemei, s látnifogja mit hinni nem akart — folytatja Bánfi — pedig fölmutattam az elfogott leveleket, melyekben Rákóczi Ferencz uram mint Erdély fejedelme adományozza már a nemességet és javadalmakat!..

— Hm!.. hm!.. folytatja a szerzetes — Rákóczi Ferencz uram hirtelenkedve cselekedett... A török politika olyan ugyan, mint tavaszi időjárás, mégis a fejedelemség kereséssel az elégtelenség egy időre ügyeket elrontották a töröknél!

— Rákóczi Ferencz uram bátorságban van édes anyjánál Munkács várában, könnyű az ő sorsa, de Zrinyiek kére kerültek s párthívei hontalan bujdosókka lettek!

— Befogadta őket a nagyilekű kisebb testvér haza!

— Sót, kenyeret, hajlékot magam is örömost megosztok vélek!.. de, mert feleségeinkkel rokonságban vannak, mert Magyarországnak köszönhetem én is házi boldogságomat, üdvömet, kincsem feleségemet, azért ő kegyelmök óvakodjanak fondorlataikkal. Én ugyan üzelmek részese nem leszek! s nem fogom megtűrni, hogy a vendég felgyujtsa a hajlékot, mely őtet befogadta!..

— Amen!.. szolt páter Kászoni kulcsolt kezekkel és könnyült kebellet — most már nem aggodom, ha Teleki Mihály uram veri is a vasat érdékükben!

¹²⁾ Exosculor. Lásd Bethlen János II. 19. Az izenet tárgya az volt, hogy Rákóczi Ferencz az erdélyi s Zrinyi Péter a magyarországi fejedelemséget sollicitálják a Portánál.

Bukarest, decz. 18. A kamara 91 szóval 36 ellen elvetette Vernescu határozati javaslatát, mely a kormány ellen a vasuti kérdésben való magatartása miatt rosztalását akarta kijelenteni; és 86 szóval 25 ellen a kormánynak bizalmat szavazott s erre napirendre tért.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, dec. 20-án.

— **A kir. udvar köréből.** Hiteles tudósítás szerint végleg el van határozva, hogy a királyi udvar az egész telet Magyarországon tölti s csak kevéssel a bécsi villágkiállítás megnyitása előtt tér Bécsbe, illetőleg Reichenauba. Az udvari bálók és estélyek az idén elmaradnak, mert az udvar Zsófia főhercegnőért még fél gyászt tart; de néhány cerele s díszbelet lesz. — A karácsonyi szent önnepet az udvar család körben Gödöllőn tartandja s csak január 2-kán költözik be a budai várpalotába. Rudolf koronaherceg, király ő felségével legközelebb érkezik Bécsből udvarmestere s udvartartása kíséretében.

— **Magyarország államadóssága.** A képviselőház pénzügyi bizottsága azon végeredményre jutott, hogy az közös adósság reánk eső részével, a földterhermentesítési adósság és vasuti kölcsönök tőkájével együtt az ország jelenleg 1 milliárd 116 millió 482 ezer 998 ftnyi adósság terheit viseli és ennek fedezésére már most 56—57 millió frtot fordít.

— **A „Kolozs-dobokai-megye néptanítók egylete“** helyiségében rendezett s eléggé látogatott föllovasási ciklus vasárnap, deczember 22-én leend befejezve. Ez alkalommal Szentgyörgyi Lajos tartand föllovasást a kertészet köréből. Ohajtandó, hogy ezen közérdekű föllovasást minél többen hallgassák, annyival inkább, mert Sz. Lajos ur gyakorlati jártassága a kertészet terén reményleni engedi, hogy a hallgató község jól használandja idejét. A felolvasás kezdődik d. u. 3 1/2 órakor.

— **Közgyűlést tartottak tegnap délelőtt** a jog s államtudományi kar hallgatói, melyen a jogász segélyző-egylet alaptökéjének gyarapítására rendezendő jogászbál n. sorsa felett határoztak. Közfelkiáltással a gyűlés folyamára kor-elnöknek: Virág L. és korjegyzőnek: Márki Gy. választottak meg. Elnök felszólítására most, a rendezendő jogászbál mellett és ellene szólnak többen. Ezek utz Aurél azon indítványára, hogy külön jogászbált kell rendezni, Simai azt jegyzi meg, hogy az egyetemi bál mellett ez fölösleges, hisz egyik csak a másik rovására esik. Azonban ha a jogászság a segélyző-egylet alaptökéjének gyarapítására most akar gondot fordítani, sokkal czelszerűbb egy hangversenyt rendezni jeles erk közreműködése mellett. Csiki F. annyiban, hogy tánczos jogászbál ne tartassék Simai indítványához csatlakozik; de a hangverseny helyett egy álarozos bál rendezését ajánlja, azon megjegyzéssel, hogy ez a község részéről is tetszéssel találkoznék. Békési K. és Nagy M. Simait pártolják, nemesak a zárkörű tánczos jogászbált, hanem az álarozost is határozottan ellenzik. A vitaközös mindinkább hevesebb, végre Ezek utz A szavazást sürget azon kérdés eldöntésére: tartassék-e jogászbál? Elnök daczára Békési, Simai, Nagy M. és mások tiltakozásának, a közgyűlést szavazásra szoltítja fel, (mely egyszerű felállítás és ülvemaradás által történt) a többség Ezek utz indítványát juttatja érvényre, mire névze elnök ünnepélyesen kijelenti, hogy a jogász segélyző-egylet alapja gyarapítására az egyetemi bál mellett, jogászbál is fog tartatni. Hogy azonban az egyetemi kör javára rendezendő bál rövidegséget ne szenvedjen, elhatározatot közkazarral, hogy a jogászok bálja később tartassék meg. A közgyűlés erre a bálrendező bizottság tagjainak számát megállította, a jogi kar minden évéből 3—3 tag választatik; a bál elnökét illetőleg rendkívüli közgyűlés fog egybehivatni, melyen a már megválasztott bizottmányi tagok bemutatattanak s akkor határoznak az elnök megválasztása módja felett, t. i. maga a közgyűlés vagy csak a bizottság válassza-e? Ezzel a gyűlés szétoszlott.

— **Kezdetnek ez is elég!** Torna-vivoda intézetünk érdekében, végre még is tett valamit a városi hatóság, mert ha az egész környéket nem is fosztotta meg ékétől a sártól, mindazon által azon helyet, hól az intézethez az átmenés történik, pár székér kavics által, járható állapotba helyezte. Reméljük hogy-e kezdeményezés illő folytatása se fog elmaradni.

— **Dalkörünk** utolsó dal- és táncestélye ez évben, az előközületek n.án itelve, ismét szép sikerrel fog véghezmenni. A csinosan összeállított műsorban: a „Szövetség dal“-t — mint halljuk — a dalkör zenekiséret mellett fogja előadni.

— **Az első hó** végre tegnap éjjel leesett s véle meglehetősen hideg állt be. A czukrárszok már nem félhetnek attól, hogy nem lesz jég; a farkas Erdélyben nem eszi meg a telet.

— **Lapunk** tegnapi számában hibásan említé egyik ujdonság ügyvéd, t. Kóváry Mihály urat, mint „segéd vivótánárt,“ mert igaz ugyan, hogy a tanításban segítkezik, de nem mint tanár,

hanem kinevezett szakbizottsági tag-minőségében.

— **A vörös torony** rimnik-pitésti vasut vonal érdekében a n.-szebeni képviselő megbízából, és költségén hetek óta Bukarestben mulat nyug. udv. tanácsos Bologa Jakab és Frank Péter mérnök. A nevezett küldöttek nagy tevékenységet fejtettek ki, igyekeztek a kis-oláhországi birtokosokat köztük Bratianu Demetert is a vállalatnak megnyerni minek folytán e tárgyban kérvény nyujtatott be az oláh kormányhoz és a kamarához.

— **A kolozsvári dalkör** 1872-ik év deczember 26-án a városi redout nagy termében megtartandó dílestélyére a pártoló tagok szabad családgyejeiket kifizetett részvény nyugtáik előmutatása mellett átvele ik f. hó 22-től Bogdán István kereskedéséből, az estély napján pedig a pénztártól. Nem pártoló tagok jegyeket válthatnak szintén az említett helyen és időben személyenként 1 frtért. Kik pedig, mint pártoló tagok az egyletbe belépni kívánnak, e végett a fennirt helyen és napokon jelentkezhetnek, s a most belépők, már a jelen estély kedvezményében részesülnek, a rendszer pártoló tagdíj lefizetése mellett. Pártoló tagdíj: negyedévre 1 frt. félévre 2 frt. évre 4 frt. Azon t. cz. pártoló tagok, kik a legpontosabb figyelem daczára is melió jegyben nem részesültek volna, tisztelettel kéretnek részvény nyugtáik előmutatásával belépi jegyeik átvele végett az előadás estélyén közvetlen a pénztárhoz fordulni. Az estély kezdete 7 órakor. Közli Bergay A. József, helyettes titkár.

— **Uj zoológiai kert** állítanak fel Bécsben a régi helyre, állítólag ő felsége kívánására, ki Berlinből visszatérve, sajnálatát fejezte ki a felett, hogy Bécsnek ninosen egy ilyen kertje. Egy szakférfiakból választott küldötség a napokban el is indul a szükséges állatok beszerzésére Triestből s azon fognak igyekezni, hogy azok még a világiállítás megnyitása előtt Bécsben legyenek.

— **Bikaviadalok.** Hir szerint egy consortium alakult, mely a világiállításán bikaviadalokat szándékszik rendezni, s e czélra a legbíresebb madridi „mattador“-t Don José Monto ssát szerződtette. Csak a hatóság engedélyt várja a consortium s azonnal hozzákezd, egy elegans cirkus felépítéséhez a bécsi Praterben; azonban ez engedély alkalmasint elmarad.

— **Hamburgban** ez év folytán, október végeig 65,151 kivándorló szállt 185 hajón tengerre.

— **Műkiállítás** A jelen évi sweizi műkiállítás Bernben folyt le. A kiállítás 530 számból áll s legtöbb tájkép van, ezután a genre következik. Történeti festmény egy síncs, a bibliai események is nagyon kevés számmal van képviselve.

— **Dumas** „La femme de Claude“ című darabja még színre sem került, és már négy parodiát irtak rá.

— **Japáni követség.** A párisi „Grand hotel“-ben 25 szobát rendeztek be a japáni követség számára, mely rendkívüli küldetésben a földet körül utazza. A követség 22 személyből áll, hat hónapot töltött az amerikai egyesült államokban, négyet Angliában, s most két hónapig szándékszik Párizsban mulatni.

Nemzeti színház.

Csüförtökön, decz. 19-én először: „A párbaj“ társadalmi dráma 5 felvonásban, Ferrári Páltól. Egyike azon daraboknak, melyben a bees rovására a hatást vadászta szerző s oly külaösen kezdi a tárgyat s fog a lebonyolításhoz, hogy végére szerencsésen chaost állit elő, hol a szereplők mindent tesznek, de tetteik indokát hiába való lenne keresni. Kovács Gy. (Sírhy gróf) szerepében kissé ingadozott a vad tekielt még nem fejezi ki teljesen a gyűlöletet Amari iránt. A könnyelmű bűnös alakja is kissé elmosódott vala; már az utolsó felvonásban, az a nyugodtság és egykedvőség, mely szivaroz a halál küszöbén — ez meglehetős jól volt visszaadva. Egressi (Amari) ma nemesak beletalálta magát szerepébe, de szavaltára is kiváló gondot fordított. Matratin (Marquis) meglátszott, hogy nem saját szerepkörében mozog; a becsületes, férfias marquist csaknem zord cselszövőnek tüntet fel. Nemethy Irma (Laura) kisebb szabásu szerepét szokott drámai erővel és mély érzéssel igyekezett kiszinezni, tett a mennyit tehetett. Eichner Anna, mint Emilia, Krasznai és Halim igyekezettel játsztak. A község szép számmal volt, hanem mi itha csak unta volna az egész dolgot, hallgatott, nem tapsolt, kedvetlenül távozott a „Párbaj“ emlékével.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Deczember 18-ról. 5% metaliques 66. — 5% nemzeti kölcsön 70. — 1860-ki államkölcsön 101.50 Bankrészvények 951. Hitelrészvények 326.50. London 109.75. Ezüst 108.75 Cs. kir. arany 517. 20 frankos arany 878. Földterhermentesítési kötvények: Magyar 79. — Temesi 78. — Erdélyi 77. — Horv. Szlavon 83.50.

Felelős szerkesztő Sándor János.

Van szerencsém a tekintetes uraságoknak s a t. cz közönségnek tisztelettel jelenteni, mi szerint gyártmányim jól berendezett raktárával ide megérkeztem, melyek

A PANNONIA-VENDÉGLŐ

első emeletén

elárusítás végett 14 napon át lesznek kiállítva.

Az elárusításra kitett áruk, melyek valóságáért és tartosságáért irásban is kezeség vállalatik, a következők:

- 650 drb. férfi ing valódi vászonból 3 frtól felfelé.
- 350 drb. angol shirting-ing 2 frt. 50 krtól felfelé.
- 300 drb. valódi szines férfi ing 2 frt. 50 krtól felfelé.
- 250 drb. angol Oxford-ing 4 frtől felfelé.
- 650 drb. nappali és éjjeli vászon női-ing 50 formára 1 frt. 90 krtól felfelé.
- 250 drb. angol shirting női-ing 1 frt. 80 krtól felfelé.
- 280 drb. női-lábbeli vászon, shirting és barchentből 1 frt. 20 krtól felfelé.
- 350 drb. női éjjeli corsettek 1 frt. 60 krtól felfelé.
- 250 drb. női öltönyök és uszályruhák 2 frt. 50 krtól felfelé.
- 180 drb. 50 és 54 rőfös irlandi és rumburgi vászon, mely félvegekben is kapható végenként frt. 15, 18, 20, 25, 30, 50 15 drb. lepedő vászon 37 rőfös 2 1/2 rőf szélességben varrás nélkül 40 frt.
- 250 drb. damast asztali teljes garnitúra 6, 12, 18 frt., 24 személyre 6 frtől felfelé.
- 250 drb. csinavat és damast abrosz 2 frt. 50 krtól felfelé.
- 100 tuczet csinavat és damast asztalkendő, 1/2 tuczet 3 forinttól felfelé.
- 50 tuczet csinavat és damast törülköző 3 frtől felfelé.
- 500 tuczet vászon és batiszt zsebkendők 1/2 tuczet 1ft 50. krtól felfelé.

Karácsoni és újévi ajándékok.

Karácsoni és újévi ajándékok.

Ágynemű, teljes garnitúrák, szegélylyel, kézi himzés és valódi csipkével 50 legújabb forma szerint 25 - 200 frtig. Vásárlók, kik 30 frtig vásárolnak, egy finom himzett zsebkendőt á jour szegélylyel ingyen kapnak. Nagyban vásárlók illő százalékban részesülnek. Midőn a közönséget ezen jó és valódi fehérnemű és vászonárak bevásárlására ritka alkalomra figyelmeztetném, egyszerűs mindenkint felhivok, hogy magának a mondottakról meggyőződést szerezni sziveskedjék.

Friedjung Adolf,

cs k fehérnemű szállító, az osztr. magyar vászon és fehérnemű ipar emelésére alakult egyeslet tagja, Bécsből, Graben 26.

Pályázat.

A kolozsvári m. k. pénzügyi igazgatóság kebelében egy a IX. díjosztályban sorozott királyi pénzügyi fogalmazói állomás előzetesebben a földadó sorozati szakmára kihatólag évi 700 frtnyi fizetéssel és évi 150 frtnyi lakbérrel lévő betöltendő: a pályázni kívánók felszólítottak ebbéli kérésüket a kör, jelenlegi állás nyelvismeret, ajogitanyulmányok, az előszabot bírói államvizsgá letétele, — a felsőbb fokú pénzügy-fogalmazói szigorlat kimutatása, a pénzügyi szakmábani jártasság, a földadó sorozati munkákban képeség indokolásaival vagy közvetlen, vagy hivatali főnökük útján ezen pályázat kihirdetése után 3 hetek alatt ezen elnök-éghezbenyújtani.

A m. k. pénzügyigazgatóság Elnökségétől. Károlyvárt, 1872 december 12-én.

40 huzásra

évenként, melyek közt:

- 3 főnyeremény a 250,000 forint
- 1 " " a 220,000 "
- 7 " " a 200,000 "
- 1 " " a 150,000 "
- 1 " " a 110,000 "

és még sok 60,000, 50,000, 40,000, 30,000 sat. frtos nyeremény van, nyervehetni egy részletjeggyel

A csoportu játéktársulatunkban

18 résztvevő közt, 25 negyedéves és 6 forintnyi részletfizetés mellett. Ezen kedvelt csoportban megvan minden Ausztriában létező állam- és magán-kölcsön sorsjegy, melyek tőzsdészerinti értéke a teljes befizetés után a résztvevők közt készpénzzel el fog osztani. A törvényes okmánybélyeg egyszer mindenkorra 99 krt. tesz. Mindjárt az első negyedéves és 6 forintnyi részlet befizetése után játszik az illető a Credit-Lose jan. 2-án. a Comó Rentenscheinok, az 1854-ki Trieszti és Duna szabályozási losok, ugyan azon napon az insbrucki sat. losok huzásaira.

Az 1839-ki főnyereményt 1871 szeptember 1-én. Az 1864-ki főnyereményt 1870 szeptember 1-én nálunk nyerték játéktársulatban részletfizetés mellett.

Az osztrák Industrial-bank váltó irodája cselőtt Fürst Eduárd, Bécs, Istvánér.

Olcsó reggeli.

Bátor vagyok a n. érd. közönség, de különösen a t. fiatalság figyelméb, a következő árszabályokat ajánlani.

Finom tiszta kávé és bival téjjel készült

- Egy nagy meleg kávé egy kiffivel előre fizetve egy óra 4 frt.—
- " kis " " " " " 3 frt.—
- Egy nagy meleg tej " " " " 3 frt. 40 kr.
- " kis " " " " " 2 frt. 40 kr.
- Egy fekete kávé vagy kapuczinus " " " " 3 frt.—

Továbbá a kényelem kedvéért még azon kedvezmény- és előnyben is kívánom a t. előfizetőket részesíteni, hogy harmincz. az illetőnek kiszolgált jeggyel kávéját akkor, és annyi idő elteltével költheti el, a míg csak ily jegyek birtokában van.

Tauffer János cukrász és kávéházában Kolozsvárt.

Tauffer Adolf

most ujonan berendezett és megnyitott cukrászatában belmonostorutca, volt Ulrichné-féle helyiségben kaphatók nagy választék és illó árban

karácsoni és újévi ajándékok

kezsen feldiszített

karácson fák

külömböző nagyságban; úgy szintén, minden fajta finom cukor neműek, dobozok, üresen, megtöltve, Salon. Cream. Lúcor. Chocolad. hab és mandula confektek, ugyszintén finom török pulicszka sat.

A n. e. közönséget szives látogatásra annál is inkább vagyok bátor felkérni, miután üzletemben a szivarozásnak hely nem adatván, minden a maga valódi finomságában, úgy szintén minden nap frís és finom vajjal készült sütemények kaphatók. Megrendelések pontosan, finomul kiállítva, gyorsan eszközöltetnek

Tauffer Adolf, cukrászatában.

Köszvény és csúzos bajok

Köszvényhatók. A legjobbnak, valószínűleg egyedülnek bizonyult szer erre dr. PATTISON köszvénygyógyítója kitűnő sikereit alkalmazható arcz, mell, nyak és fogfájalmaknál, fej, kéz és térdgörcsökből, fogszakgatásoknál, hátgörcs és ágyék-fájalmakban stb. Egész csomagok 70 kr., félcsomagok 40 krral. o. e. kaphatók. Engel J. József gyógyszerésznél Kolozsvárt.

HIRDETMÉNY.

A kolozsvári takarékpénztári részvénytársulat igazgató választmányja f. évi december hó 13-án elhatározta, hogy az alapszabályokban megirt jogok fenntartása mellett 1873. január hó 1-ső napjától kezdve, minden betéti könyvecske mellett az alapszabályok 63. §-sa értelmében 2000 frt. erejéig betéti összeg után, az eddigi 5%-os kamatlábot 6%-ra felemeli. önként értekező, hogy 1873. január 1-ig már betett nagyobb összegek után is e naptól kezdve 6% kamat fog számíttatni, ki éven azon összegeket, melyek külön egység mellett tétettek be

A kolozsvári takarékpénztári részvénytársulat igazgatósága.

Fogfájást, bármily heves természetű, azonnal tartósan megszüntet a híres, és a főgyógyászati bizottság által elfogadott LITON, ha más szer nem használ. 36 és 60 kros üvegekben kapható Kolozsvárt Wolff J. gyógyszerárban (554) 8-8

Eskoros rohamokat (Nyavalyatörés)

gyógyít levelzés útján a eskor szakorvosa dr O Killisch, Berlin, Louisenstrasse 45 E pillanatban 1000-nél több betege van kezelése alatt.

KARÁCSONYI és ÚJÉVI ajándékokul

ajánlhatók a

C S A P Ó S Á N D Ó R

nagy árutárlatában rendkívül nagy választékban kapható és e célra díszesen kirakott

diszmu-árak és gyermekjátékok, szokott jutányos árban.

A közönség kényelme és a vásárlók nagy száma megtolulásának kikerülése végett, a nagy árutárlatában rendezett kirakaton kívül a

Tauffer János cukrászata feletti emeletben egy nagy terem

gyermekjáték-tárgyakkal lön berendezve,

a hol a legdúsabb választék áll rendelkezésre, és naponta 9-től 12-ig és délután 3-tól 6-ig látogatható. Az árak itt is egyenlők a nagy árutárlatban szabott árakkal, és a szolgálat, valamint a megrendelések teljesítése hasonló pontossággal fog végbemenni.

A gyermekjáték-kirakathoz vezető följárast a kapun megfelelő felirat jelzi.